

برنامه‌ریزی راهبردی به‌منظور توانمندسازی محله‌های دارای فقر شهری (مطالعه موردی: شهر کرد)

احمد زنگانه* - عضو هیئت‌علمی گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی
سعید یوسفی بابادی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی
طاهر پریزادی - عضو هیئت‌علمی گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی

پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۰۱/۲۲ تأیید نهایی: ۱۳۹۷/۰۳/۰۳

چکیده

زمینه‌ها، سازوکارها و فرایندهای متفاوتی در شکل‌گیری ابعاد فضایی فقر شهری دخیل هستند که ضروری است در نحوه برخورد با این پدیده، همه جوانب، مشکلات و پتانسیل‌ها در نظر گرفته شود. در پژوهش تحلیلی-کاربردی حاضر، به شناخت محله‌های دارای فقر شهری شهر کرد، ریشه‌یابی مشکلات و برنامه‌ریزی راهبردی توانمندسازی برای محله‌های هدف پرداخته شده است. هدف این پژوهش شناسایی و رفع مشکلات گوناگون کالبدی، اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی و فضایی این محله‌هاست. بدین منظور ابتدا با استفاده از شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و کالبدی، گستره‌های مواجهه با فقر شهری در سطح محله‌های شهر کرد شناسایی شدند و هر کدام از شاخص‌های به‌دست‌آمده و مدل تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) وزن‌گذاری شدند. سپس برای رتبه‌بندی شاخص‌ها از مدل کمی سطح بندی تاپسیس (TOPSIS) استفاده شد. پس از شناسایی محله هدف با استفاده از تکنیک راهبردی (AIDA) به منظور ارتقای این محله با توجه به مشکلات و محدودیت‌ها برنامه‌ریزی صورت گرفت. نتایج نشان می‌دهد گستره‌ها و محله‌هایی که فقر شهری دارند، بیشتر در حواشی شهر هستند. براین اساس محله‌های کوره، بروم‌پهنه، درب‌دره، اشتفتک و مهدیه به عنوان محله‌های هدف شناسایی شدند. در این پژوهش با توجه به همه جوانب، راهکارهایی در قالب پروژه‌های عملیاتی برای توانمندسازی این محله ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌ریزی راهبردی، تکنیک AIDA، شهر کرد، فقر شهری، محله فقیرنشین.

مقدمه

شهرهای قرن بیست و یکم با چالش‌های بزرگی مواجه هستند که یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها تمرکز فقر در آن‌هاست. هرچند فقر روستایی عمیق‌تر از فقر شهری است و شهرها توانایی فراوانی در سکونت، برخورداری و دسترسی مردم به فرصت‌های زندگی بهتر برخوردارند، فقر شهری، به‌ویژه در کشورهای درحال توسعه، با سرعت بیشتر و حجم بالاتری در حال گسترش است (UNFPA, 2007: 15). از سوی دیگر، شهرنشینی فرصتی برای کاهش فقر در سطح ملی و جهانی به‌کمک کاهش فقر روستایی، کاهش فقر شهری و افزایش سهم شهرنشینی در مقابل روستانشینی با نرخ‌های پایین‌تر فقر به‌شمار می‌آید (همان: ۳۶). فقر از مکانیسم‌های حاکم بر سیستم پیچیده شهری نشئت می‌گیرد که این مکانیسم‌ها در کشورهای جهان سوم به‌جای کاهش نابرابری، سبب تشدید آن شده‌اند. این مسئله از نظر درپیش‌گرفتن سیاست اجتماعی مهم است؛ زیرا نشان می‌دهد سیاستی که هدف آن کاهش فقر است، باید در جهت خنثی کردن مکانیسم‌های حاکم بر آن پیش‌روی کند. فقر مانعی برای توسعه پایدار است و همواره زندگی انسان را تهدید می‌کند. به‌طورمعمول زندگی در زاغه‌های پرازدحام، نبود زیرساخت، کیفیت پایین ابنیه، دسترسی محدود به خدمات و تصرف زمین‌های غیرقانونی از ویژگی‌های شهرهای فقیر است (حسن‌زاده و مداح، ۱۳۸۸). با توجه به موارد گفته‌شده شرایط فقر در هر محدوده متفاوت است و با توجه به پتانسیل‌ها و امکانات موجود از راه‌های مختلف در محور توسعه قرار می‌گیرد (خاوریان و همکاران، ۱۳۹۲). در شهرهای پیچیده و پرشتاب کنونی، برنامه‌ریزی و مدیریت سنتی معانی خود را از دست داده‌اند. در دهه‌های اخیر، دانش جدیدی با عنوان آینده‌پژوهی پدید آمده است که به‌جای برنامه‌ریزی خطی و قطعی برای آینده واحد، با کاوش در امکانات وسیع و ناشناخته انسان و فناوری، افق بازتری را به‌سوی آینده‌های ممکن و مطلوب پیش‌روی انسان می‌گشاید. در نتیجه، برنامه‌ریزی در مفهوم دنباله‌روی از گذشته یا پیش‌بینی برای آینده جای خود را به برنامه‌ریزی در مفهوم آینده‌آفرینی داده است (مهدی‌زاده، ۱۳۸۹: ۱۲). برنامه‌ریزی راهبردی این امکان را به سازمان‌ها می‌دهد تا به شیوه‌ای خلاق عمل کنند و سرنوشت خود را رقم بزنند (بهرامی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۱). یکی از ابزارهای برنامه‌ریزی راهبردی که برای تصمیم‌گیری استفاده می‌شود، تکنیک AIDA است. این تکنیک راه‌حل‌های مناسب ترکیبی را از میان بسیاری از ترکیب‌های انتخابات متفاوت تولید می‌کند و در یک‌زمان به همه عرصه‌های تصمیم‌گیری توجه دارد. در این تکنیک، تدوین اهداف براساس مسائل و مشکلات، تعیین راهبردها و ارائه پیشنهادها در سه سطح تجریدی و ارتباطات افقی و عمودی انجام می‌شود (کلانتری خلیل‌آباد و همکاران، ۱۳۸۴: ۸۸).

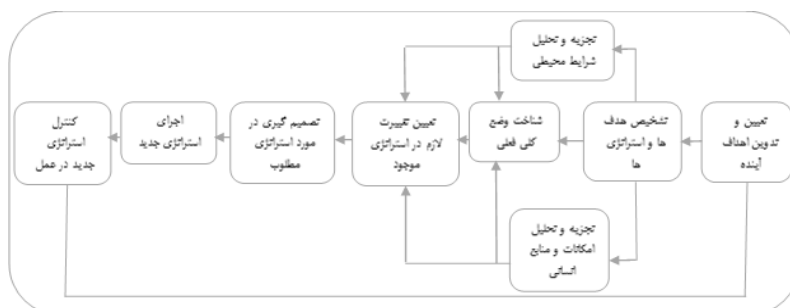
شهرکرد با ۳۴ محله، شهری دوقطبی است که از یک سو با محله‌هایی با شرایط مطلوب و مناسب برای زندگی و از سوی دیگر با محله‌های دارای فقر شهری روبه‌روست. براین‌اساس محله‌هایی که با فقر شهری روبه‌رو هستند مشخص می‌شوند و برای توانمندسازی آن‌ها برنامه‌ریزی می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر، برنامه‌ریزی راهبردی با استفاده از تکنیک AIDA به‌منظور ارتقای زندگی در محله‌های هدف با هدف دستیابی به سازمان فضایی کالبدی مطلوب است تا محیطی مناسب برای زندگی در چارچوب ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه ساکن در محله هدف فراهم شود که این مهم با شناخت محله‌های دارای فقر شهری شهرکرد و سپس ریشه‌یابی این مشکلات ممکن است.

مبانی نظری

فقر به صورت‌های گوناگون تعریف شده و مفهوم آن طی زمان و بر اثر تحولات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تغییر یافته است. فقر را می‌توان از جهات گوناگون تعریف و تقسیم‌بندی کرد (خسرونژاد، ۱۳۹۱). بی‌شک تعریفی از فقر که دربردارنده مفهومی فراگیر برای تمام شرایط باشد و در طول زمان ثابت بماند امکان‌پذیر نیست؛ زیرا فقر مفهومی نسبی است که با شرایط

زمانی و مکانی تعریف می‌شود (مجیدی‌خامنه و محمدی، ۱۳۸۴: ۱۳۷). به‌طور کلی فقر هنگامی در جامعه بروز می‌کند که برخی افراد سطح معینی از رفاه را که براساس معیارهای آن جامعه معقول تلقی می‌شود، نداشته باشند. بدین ترتیب ممکن است در یک کشور محرومیت از امکاناتی که برای حیات ضروری است، فقر تلقی شود و در کشوری دیگر، فقر به معنای محرومیت نسبی از شرایط و امکانات یک زندگی معقول در آن کشور باشد (پیرایی و شفیع، ۱۳۸۰: ۳۶). برنامه توسعه سازمان ملل، فقر را در کیفیت زندگی تعریف کرده است و برای آن سه شاخص اندازه کافی درآمد، بهداشت و آموزش را برمی‌شمارد (روستایی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۴۳). به گزارش بانک جهانی مبارزه با فقر (۲۰۰۱-۲۰۰۲) فقر چیزی فراتر از نابرابری درآمد یا توسعه پایین انسانی است و همان آسیب‌پذیری، نبود قدرت و ابراز عقیده به‌شمار می‌آید (بانک جهانی، ۲۰۰۲: ۲۸).

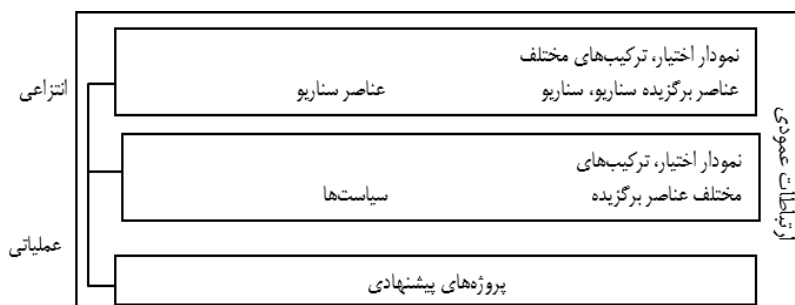
زمینه‌ها، سازوکارها و فرایندهای متفاوتی در شکل‌گیری ابعاد فضایی فقر شهری دخیل هستند که با توجه به شرایط عام و خاص حاکم بر هر مکانی، مکانیسم عملی شکل‌گیری و بروز آن نیز متفاوت است. با توجه به اینکه مفهوم فقر شهری چندبعدی است، در نحوه برخورد با این پدیده باید همه جوانب، مشکلات و پتانسیل‌ها را در نظر گرفت. به‌نظر می‌رسد بهترین نوع برخورد با فقر شهری استفاده از تکنیک‌ها و مدل‌های راهبردی است که بتواند ضمن توجه به پتانسیل‌های موجود در گستره‌های فقر شهری به مشکلات موجود هم توجه داشته باشد و در نهایت بتوان راهبرد مناسب را ارائه داد. تدوین «برنامه‌ریزی راهبردی» یک فرایند است. درحقیقت برنامه‌ریزی راهبردی فرایندی است که راه‌های اصلی رسیدن به اهداف را ترسیم و ابزارهای لازم را برای آن فراهم می‌کند (سعیدنیا، ۱۳۸۲: ۳۸). این رویکرد به نام راهبردهای توسعه شهر در دهه اخیر برای حل مشکلات شهری مطرح شده است که اتحادیه شهره^۱ و بانک جهانی^۲ از آن حمایت می‌کنند. همچنین هدف به‌کارگیری تکنیک‌های مشارکتی و ظرفیت‌سازی اجتماعی توسعه پایدار شهری است (استادی و همکاران، ۱۳۸۷: ۳۹). قدم اول در برنامه‌ریزی شناخت وضع موجود (محدوده مورد مطالعه) و سپس تصمیم‌گیری درست بر مبنای نتایج حاصل از شناخت وضع موجود است؛ زیرا به قول ترنر، بی‌توجهی به وضع موجود در فرایند برنامه‌ریزی مانند «ساختن خانه بر زمین ناپایدار است» (ترنر، ۱۳۷۶: ۱۲۷). برای آنکه سازمان بدانند به کجا می‌روند، باید بدانند در حال حاضر کجا قرار دارد. پس از آن باید آنچه را که می‌خواهد باشد به‌درستی تعریف و چگونگی رسیدن به آن جایگاه را مشخص کند. به بیان دیگر، برنامه‌ریزی راهبردی تلاشی منظم و سازمان‌یافته برای تصمیم‌گیری‌ها و مبادرت به اقدامات بنیادی است که به‌موجب آن مشخص خواهد شد یک سازمان (هر موجودیت دیگر) چیست، چه می‌کند و چرا اموری را انجام می‌دهد (برایسون، ۱۳۸۱). در متون مختلف، از این برنامه‌ریزی با عناوین، برنامه‌ریزی جامع و راهبردی یاد می‌شود (لورنج، ۱۹۸۰). در شکل ۱، مراحل برنامه‌ریزی راهبردی آمده است.

شکل ۱. مراحل برنامه‌ریزی راهبردی

منبع: الوانی، ۱۳۷۴

تکنیک تحلیل عرصه‌های تصمیم‌گیری (AIDA) مرتبط یکی از تکنیک‌های مهم نظام برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای است. آغاز تفکر اجرای این تکنیک در ایالات متحده آمریکا به اوایل دهه ۱۹۵۰ میلادی و در کشور انگلستان به اوایل دهه ۱۹۷۰ میلادی مربوط است. این تکنیک راهبردی بسیار مهم و نقطه‌عطفی در برنامه‌ریزی است که از دهه ۱۹۸۰ میلادی در کشور انگلستان مدنظر قرار گرفت. این تکنیک در مرحله طراحی (شامل تعیین اختیار سیاست‌های اصلی، تولید راهبردهای آلترناتیو و تهیه برنامه) و در زمینه کاربرد توصیفی و پیش‌گویانه کاربرد دارد. همچنین با زمینه تئوریک تجربی و در زمینه‌های غیرفضایی، به‌ویژه فعالیت‌های اقتصادی به‌کار می‌رود (پریزادی و همکاران، ۱۳۹۰). به‌طور کلی در این تکنیک تدوین اهداف براساس مسائل و مشکلات، تعیین راهبردها و ارائه پیشنهادها دنبال می‌شود که در سه سطح تجریدی و ارتباطات افقی و عمودی قرار دارند (کلانتری خلیل‌آباد، ۱۳۸۴: ۸۸) در بالاترین سطح، عناصر سناریو و در سطح میانی عرصه‌های سیاست‌گذاری که جزئیات بیشتری دارند مشاهده می‌شوند. در پایین‌ترین سطح پروژه‌های پیشنهادی که بیانیه اقدام‌ها تلقی می‌شوند قرار دارند.

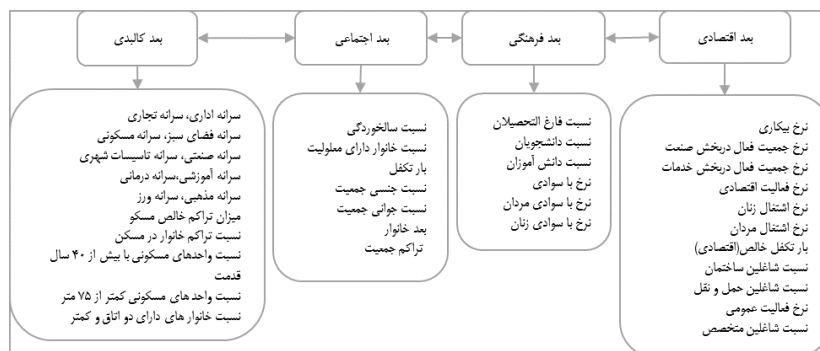

شکل ۲. ساختار روش در سه سطح تجریدی

منبع: دانش‌پور، ۱۳۷۵

روش پژوهش

پژوهش حاضر تحلیلی-کاربردی است و در گروه پژوهش‌های شناختی و کاربردی قرار دارد. داده‌های پژوهش با توجه به ماهیت مسئله و هدف آن، شامل منابع کتابخانه‌ای-اسنادی (کتاب و منابع نوشتاری، بلوک‌های آماری سال ۱۳۹۰، نقشه‌ها و...) است. جامعه مطالعه در این پژوهش محله‌های (۳۴ محله) شهرکرد با جمعیت بیش از ۱۴۳,۸۸۲ نفر است. بدین‌منظور ابتدا با استفاده از شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و کالبدی گستره‌های مواجهه با فقر شهری در سطح محله‌های شهرکرد شناسایی شد. سپس کارشناسان هرکدام از شاخص‌های به‌دست‌آمده را وزن‌گذاری کردند. برای عملیات وزن‌گذاری شاخص‌ها از مدل تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) و نرم‌افزار Expert Choice استفاده شد. برای مشخص کردن اوزان هر شاخص، ۲۰ پرسشنامه AHP میان کارشناسان و متخصصانی که به موضوع مطالعه اشراف داشتند توزیع شد. نمونه‌گیری نیز انتخابی بود. سپس برای رتبه‌بندی شاخص‌های مورد استفاده از مدل کمی سطح‌بندی تاپسیس (TOPSIS) و نرم‌افزار اکسل (EXCEL) استفاده شد. در ادامه پراکنش فضایی فقر شهری در سطح شهرکرد در محیط نرم‌افزاری ArcGIS صورت گرفت. پس از شناسایی محله هدف با استفاده از تکنیک راهبردی (AIDA) برای ارتقای این محله با توجه به مشکلات و محدودیت‌ها برنامه‌ریزی شد و برای این منظور پنج موضوع اصلی اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، کالبدی، مدیریتی و طبیعی مدنظر قرار گرفت.

شکل ۳. شاخص‌های استفاده‌شده در پژوهش

محدوده این پژوهش شهرکرد است که ۱۴۳,۸۸۲ نفر جمعیت دارد (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰) و شامل پنج ناحیه و ۳۴ محله در بافت موجود شهری است (طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۵). در سال‌های اخیر شدت و نحوه توزیع خدمات شهری در این محله‌ها اهمیت بیشتری یافته است. با آنکه ممکن است در پاره‌ای از محله‌ها، مجموع سطوح خدمات محله‌ای کافی به‌نظر برسد، به‌دلیل نبود توازن در استقرار آن‌ها نظم رضایت‌بخشی مشاهده نمی‌شود. کمبود خدمات به‌ویژه در فضاهای ورزشی، سبز، تفریحی، مراکز خرید و تجارت، همچنین وضع نابسامان معابر و تقاطع‌ها، نارسایی‌های مربوط به بهداشت عمومی در محله‌ها، آب‌گرفتگی منازل هنگام بارندگی و... از جمله مشکلات و نیازهای خدماتی-عمرانی این محله‌هاست.

بحث و یافته‌ها

الف) سطح‌بندی گسترده‌های فضایی فقر شهری شهرکرد

در این بخش، از مدل TOPSIS و روش وزن‌دهی AHP برای رتبه‌بندی محله‌های شهرکرد استفاده شده است. هدف اصلی پژوهش حاضر ارائه برنامه‌ریزی راهبردی برای محله‌هایی است که با فقر شهری مواجه هستند. همچنین به‌دلیل اینکه نمی‌توان تمام مراحل مدل استفاده‌شده را بیان کرد، تنها نتیجه نهایی این مدل آمده است. در جدول ۱ وضعیت و امتیاز هر محله با توجه به شاخص‌های مدنظر مشاهده می‌شود.

جدول ۱. وزن هر شاخص در سطح محله‌ها

وضعیت نهایی	مقدار Q	ابعاد								محله‌های معرفی	محله‌های مصوب
		کالبدی		فرهنگی		اجتماعی		اقتصادی			
		وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q		
بسیار فقیر	۰/۰۲۸	بسیار فقیر	۰/۰۳۰	بسیار فقیر	۰/۰۲۸	بسیار فقیر	۰/۰۳۵۳	بسیار فقیر	۰/۰۵۱	کوره‌ها	۱
فقیر	۰/۰۳۱	مرفه	۰/۰۷۴	بسیار فقیر	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷	مرفه	۰/۰۷۹	بروم‌پهنه	۲
فقیر	۰/۰۷۷	متوسط	۰/۰۷۳	مرفه	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۸۳	متوسط	۰/۰۸۳	حاجی‌آباد	۳
فقیر	۰/۰۷	فقیر	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۸۳	بسیار فقیر	۰/۰۸	کوی پلیس	۴
بسیار فقیر	۰/۰۴۴	فقیر	۰/۰۳۰	بسیار فقیر	۰/۰۲۸	فقیر	۰/۰۳۵۳	بسیار فقیر	۰/۰۴	درب‌دره	۵
مرفه	۰/۱	فقیر	۰/۱۰۵	فقیر	۰/۰۹	مرفه	۰/۱۰۵۳	مرفه	۰/۱۷	پشت ده شرقی	۶
مرفه	۰/۱۰۶	مرفه	۰/۱۰۳	متوسط	۰/۰۹۴	متوسط	۰/۱	مرفه	۰/۱۱	مرکزی	۷
مرفه	۰/۱۰۴	فقیر	۰/۱۰۳	بسیار مرفه	۰/۰۹۸	متوسط	۰/۱۰۵۳	مرفه	۰/۱۵	پشت ده شرقی	۸

ادامه جدول ۱. وزن هر شاخص در سطح محله‌ها

وضعیت نهایی	مقدار Q	ابعاد								محلله‌های معرفی	محلله‌های مصوب
		کالبدی		فرهنگی		اجتماعی		اقتصادی			
		وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q	وضعیت	مقدار Q		
فقیر	۰/۰۷۴	مرفه	۰/۰۳	فقیر	۰/۰۸	فقیر	۰/۰۳۵	مرفه	۰/۰۸۳	پایه شهرکی	۹
متوسط	۰/۰۹۸	فقیر	۰/۰۸۷	فقیر	۰/۰۸۵	فقیر	۰/۰۹۲۳	مرفه	۰/۰۹۷	مرکزی	۱۰
متوسط	۰/۰۹۹	بسیار فقیر	۰/۰۷۷	فقیر	۰/۰۸	مرفه	۰/۰۹	فقیر	۰/۰۹۱	مرکزی	۱۱
متوسط	۰/۰۹	فقیر	۰/۰۸	فقیر	۰/۰۸۵	متوسط	۰/۰۹۵	متوسط	۰/۰۹۷	مرکزی	۱۲
متوسط	۰/۰۹۵	فقیر	۰/۰۸۷	متوسط	۰/۰۸۸	مرفه	۰/۰۹۲۳	بسیار فقیر	۰/۰۹	مرکزی	۱۳
متوسط	۰/۰۹۱	فقیر	۰/۰۸	متوسط	۰/۰۹	مرفه	۰/۰۹۲۳	بسیار فقیر	۰/۰۹۷	پشت ده شرقی	۱۴
متوسط	۰/۰۹۶	بسیار فقیر	۰/۰۸۷	متوسط	۰/۰۸۵	فقیر	۰/۰۹۲۳	بسیار فقیر	۰/۰۹۸	مرکزی	۱۵
مرفه	۰/۱۰۴	فقیر	۰/۱۰۳	فقیر	۰/۰۹۸	متوسط	۰/۱۰۵۳	مرفه	۰/۱۱	پارک ملت	۱۶
متوسط	۰/۰۹۱	فقیر	۰/۰۸۷	متوسط	۰/۰۸۵	فقیر	۰/۰۹۲۳	مرفه	۰/۰۹۷	گودال چشمه	۱۷
متوسط	۰/۰۹	فقیر	۰/۰۸۷	فقیر	۰/۰۸۵	متوسط	۰/۰۹۱	مرفه	۰/۰۹۷	پشت ده غربی	۱۸
فقیر	۰/۰۸	متوسط	۰/۰۷۳	مرفه	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۸۳	متوسط	۰/۰۸۳	شوخلمونی	۱۹
مرفه	۰/۱۰۴	مرفه	۰/۱۰۰	مرفه	۰/۰۹۸	فقیر	۰/۱۰۵۳	مرفه	۰/۱۱	تهلیجان	۲۰
فقیر	۰/۰۷۷	متوسط	۰/۰۷۳	فقیر	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۸۳	مرفه	۰/۰۸۳	نوکن و سرچشمه	۲۱
بسیار مرفه	۰/۱۲۲	بسیار مرفه	۰/۱۱۸	بسیار مرفه	۰/۱۱۶	متوسط	۰/۱۲۲۳	بسیار مرفه	۰/۱۲۸	میرآباد مرکزی	۲۲
فقیر	۰/۰۷۹	مرفه	۰/۰۷۳	فقیر	۰/۰۷۱	متوسط	۰/۰۷۸۳	مرفه	۰/۰۸۳	کوی شهرداری	۲۳
بسیار مرفه	۰/۱۲	مرفه	۰/۱۱۸	بسیار مرفه	۰/۱۱۶	متوسط	۰/۱۲۲۳	مرفه	۰/۱۲۸	میرآباد شرقی	۲۴
مرفه	۰/۱۰۴	بسیار فقیر	۰/۱۰۰	فقیر	۰/۰۹۸	متوسط	۰/۱۰۵۳	مرفه	۰/۱۱	کوی فرهنگیان	۲۵
بسیار مرفه	۰/۱۲۲	متوسط	۰/۱۱۸	بسیار مرفه	۰/۱۱۶	مرفه	۰/۱۲۲۳	بسیار مرفه	۰/۱۲	باباولی و میرآباد	۲۶
بسیار مرفه	۰/۱۲۴	متوسط	۰/۱۱۲	بسیار مرفه	۰/۱۱۶	بسیار مرفه	۰/۱۲۴	متوسط	۰/۱۲۴	باقرآباد	۲۷
بسیار مرفه	۰/۱۱۲	مرفه	۰/۱۱۳	بسیار مرفه	۰/۱۱۹	بسیار مرفه	۰/۱۲۲۳	مرفه	۰/۱۲۸	باباولی و میرآباد	۲۸
بسیار فقیر	۰/۰۲۸	متوسط	۰/۰۳۰	بسیار فقیر	۰/۰۲۸	فقیر	۰/۰۳۵۳	بسیار فقیر	۰/۰۴	اشتفتک	۲۹
فقیر	۰/۰۸	فقیر	۰/۰۷۳	مرفه	۰/۰۷۵	فقیر	۰/۰۷۸۳	فقیر	۰/۰۸۳	چالستر	۳۰
فقیر	۰/۰۷۷	فقیر	۰/۰۷۵	بسیار مرفه	۰/۰۷۱	مرفه	۰/۰۷	متوسط	۰/۰۸	قریه دهکرد	۳۱
متوسط	۰/۰۹۱	بسیار فقیر	۰/۰۸۷	متوسط	۰/۰۸۵	فقیر	۰/۰۹۲۳	بسیار فقیر	۰/۰۹۷	پارک ملت	۳۲
بسیار فقیر	۰/۰۳	بسیار فقیر	۰/۰۳۰	بسیار فقیر	۰/۰۲۸	فقیر	۰/۰۳۵۳	بسیار فقیر	۰/۰۴	مهديه	۳۳
فقیر	۰/۰۶	متوسط	۰/۰۷۳	مرفه	۰/۰۷۱	فقیر	۰/۰۷۸۳	متوسط	۰/۰۷۴	اشتفتک و چالستر	۳۴

منبع: نگارندگان

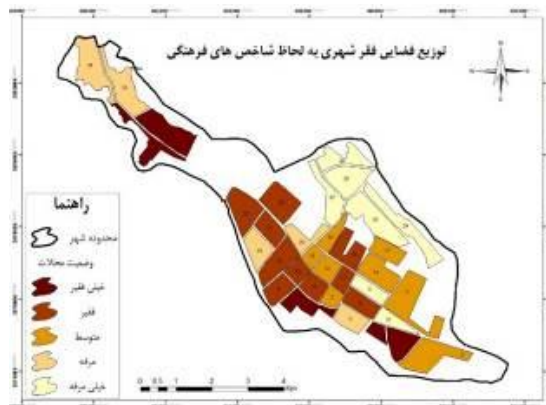
پس از اجرای مدل تاپسیس در محیط اکسل این داده‌ها در محیط GIS قرار گرفتند. در ادامه، توزیع فضایی فقر شهری شهرکرد از نظر ابعاد مختلف آمده است (شکل‌های ۴، ۵، ۶ و ۷).

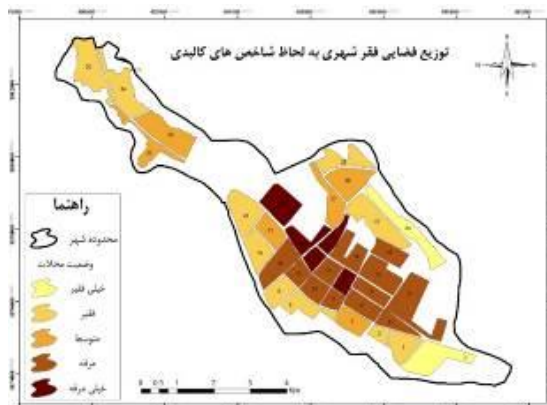
شکل ۵. پهنه‌بندی فقر از نظر شاخص‌های اجتماعی
منبع: طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۸

شکل ۴. پهنه‌بندی فقر از نظر شاخص‌های اقتصادی
منبع: طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۸

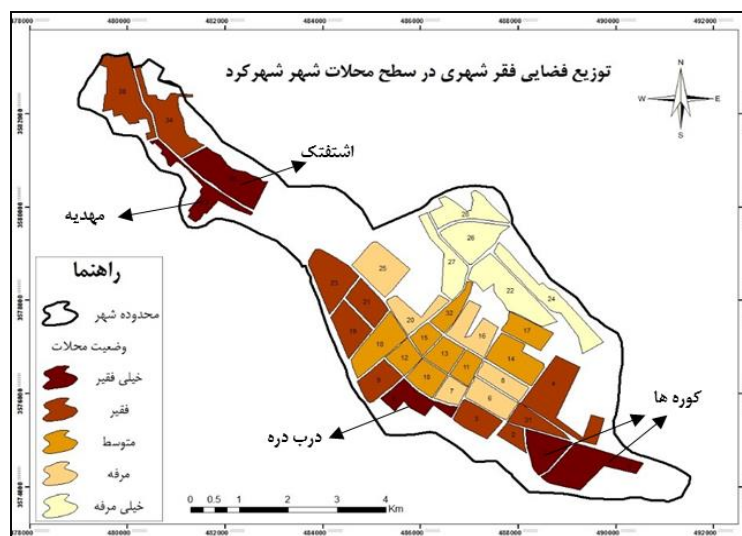

شکل ۷. پهنه‌بندی فقر از نظر شاخص‌های فرهنگی
منبع: نقشه پایه: طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۸

شکل ۶. پهنه‌بندی فقر از نظر شاخص‌های کالبدی
منبع: طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۸

در ادامه با تلفیق نقشه‌های چندگانه، پهنه‌بندی نهایی تهیه شد.

شکل ۸. پهنه‌بندی فقر در سطح محله‌های شهرکرد
منبع: طرح تفصیلی شهرکرد، ۱۳۸۸

با توجه به شکل ۸ که تلفیق ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی است، پنج محله کوره، بروم‌پهنه، درب‌دره، اشتفتک و مهدیه به‌عنوان محله‌های هدف شناخته شدند. یکی از مسائل عمده در میان محله‌ها و بافت‌های شهری، تفاوت در برخورداری از زیرساخت‌ها و امکانات اقتصادی، اجتماعی و کالبدی است.

جدول ۲. ویژگی‌های محله‌های هدف در مقایسه با کل شهر

نام محله	جمعیت	درصد به کل شهر	مساحت (متر)	درصد به کل شهر
کوره	۱۱۴۶۲	۷/۹۶۶	۹۹۰۱۹۳/۹	۴/۹۹۰
بروم‌پهنه	۷۵۲۳	۵/۲۲۹	۵۲۳۶۳۰/۱	۲/۶۳۹
درب‌دره	۳۴۸۱	۲/۴۱۹	۴۹۲۶۳۱/۷	۲/۴۸۳
اشتفتک	۴۲۶۳	۲/۹۶۳	۹۴۳۳۵۳/۶	۴/۷۵۴
مهدیه	۳۴۲۴	۲/۳۸۰	۵۲۵۰۰۹	۲/۶۴۶

منبع: نگارندگان

ب) برنامه‌ریزی راهبردی توانمندسازی محله هدف (محله کوره)

در این پژوهش، محله‌های هدف برای برنامه‌ریزی راهبردی شناسایی شده‌اند. برای رسیدن به این هدف از تکنیک راهبردی (AIDA) استفاده شده است.

گام اول: تعیین راهبردها از اهداف

اهداف از توصیف و تحلیل وضع موجود و برای پاسخگویی به مسائل تدوین می‌شوند. در فرایند طراحی برنامه، راهبردها عرصه‌های کلی و فراگیر مربوط به توسعه هستند که تصمیم‌گیری درباره آن‌ها الزامی است. این راهبردها از درون اهداف تعیین می‌شوند و هریک از آن‌ها دربردارنده یک یا چند هدف است.

جدول ۳. تعیین راهبردها و عرصه‌های سیاست‌گذاری اهداف

زمینه کلی	موضوعات فرعی	مشکلات	ریشه‌یابی مشکلات	اهداف برنامه‌ریزی	
				پتانسیل‌ها	همراه با تجلی کالبدی
فرهنگ و بافت شهری	تأثیرپذیری محدوده از هوای سرد حاکم بر منطقه - یخبندان شدید در زمستان	قرارگیری محله در ارتفاع زیاد از سطح دریا	شرایط مناسب زندگی در فصل گرما	اهداف برنامه‌ریزی بدون تجلی کالبدی	اهداف برنامه‌ریزی همراه با تجلی کالبدی
				شیب زیاد در محدوده	بی‌توجهی به ضوابط و مقررات مندرج در سند طرح تفصیلی و نبود توجه کافی شهرداری به ساختوسازها
فرهنگ و بافت شهری	تخصص‌نداشتن مدیران شهری در حل مسائل شهری - تعدد مراکز تصمیم‌گیری - نبود هماهنگی میان شهرداری و دیگر سازمان‌های تصمیم‌گیر - در زمینه حل مسائل و مشکلات محله‌های هدف	داشتن تعصبات قومی و ایلی - نبود ساختار منسجم و سلسله‌مراتبی در برنامه‌ریزی و مدیریت محله‌ها - وابستگی به شورای شهر و گروه‌های خاص	وجود نیروهای متخصص در سطح شهر	تقویت سیستم مدیریت شهری	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون
				تقویت سیستم انتخاب مدیریت شهری	تقویت سیستم انتخاب مدیریت شهری
				توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون
فرهنگ و بافت شهری	نیبود سیستم مدیریت مالی کارآمد - نظارت‌نداشتن و نبود مدیریت مؤثر در برطرف کردن مسائل موجود در محله هدف - نبود کنترل و نظارت بر ساختوسازهای غیراستاندارد	ضعف در بنده کارشناسی و نبود نیروهای متخصص در شهرداری و ارکان مرتبط با مدیریت شهری	وجود نیروهای متخصص در سطح شهر	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون
				توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون
فرهنگ و بافت شهری	نیبود تناسب میان ساختار سازمانی شهرداری با نیازهای توسعه محله‌های هدف - درک اندک کارشناسان شهرداری از طرح‌های شهری	اعمال نفوذ اشخاص حقیقی در انتساب مدیران شهری	وجود نیروهای متخصص در سطح شهر	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون
				توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون

ادامه جدول ۳. تعیین راهبردها و عرصه‌های سیاست‌گذاری اهداف

زمینه کلی	موضوعات فرعی	مشکلات	ریشه‌یابی مشکلات	پتانسیل‌ها	اهداف برنامه‌ریزی	
					همراه با تجلی کالبدی	همراه با تجلی کالبدی
		نبود فضاهای جمعی در عرصه تعاملات اجتماعی - مشارکت‌نداشتن مردم در مدیریت شهری بی‌توجهی به فرهنگ مردم در برنامه‌ریزی شهری	- نبود فرهنگ‌سازی و سازمان‌های مردمی	هم‌سطح بودن ساکنان از نظر شاخص‌های فرهنگی	-	توجه به مدیریت محله‌ای
	محله‌های توسعه شهری	- واپستگی درآمد شهرداری به درآمدهای ناپایدار - نبود بودجه کافی در جهت اجرای طرح‌ها	نمود بودجه کافی برای اجرای کردن و سپس نظارت بر طرح‌ها	- ناکافی بودن تخصص علمی و حرفه‌ای مشاوران - وجود دیدگاه کالبدی در تهیه طرح‌ها - فاصله زمانی بسیار میان زمان تهیه طرح تا تصویب آن و ناکارآمد شدن طرح - نظرسنجی نکردن از مردم در پروژه‌ها	-	ایجاد برنامه ملون برای توسعه محله‌های هدف
	بنیادهای فرهنگی	- پایین بودن سطح فرهنگی حفظ و نگهداری فضاهای شهری - وجود گروه‌های قومی مختلف در بافت محله‌های هدف	- پایین بودن سطح آگاهی عمومی نسبت حفظ فضاهای شهری - ارزیابی زمین و مهاجرت افراد مختلف از روستاهای اطراف به این محله			آموزش همگانی و افزایش سطح فرهنگ خانوارها فرهنگ‌سازی در زمینه نیاز به ارتقای فرهنگ شهروندی در محله هدف
	مشارکت مردمی	- نبود روحیه مشارکتی در شهروندان محله هدف - اعتماد‌نداشتن مردم به مسئولان مرتبط - نبود زیرساخت‌های لازم برای فعالیت‌های اجتماعی در محله هدف	- افزایش نیافتن آگاهی عمومی درباره نقش مردم در مدیریت شهری - نظرسنجی نکردن از مردم در طرح‌های توسعه شهری - توجه ناکافی سازمان‌های مرتبط در زمینه ایجاد بسترهای فرهنگی	- هم‌پسنگی و هماهنگی ساکنان - ایجاد تعاونی‌های ساخت‌وساز محله‌ای	-	تأسیس مکان‌های خاص برای سازمان‌های مردم‌نهاد ایجاد تشکل‌های مردمی توسعه خدمات رفاه عمومی محله هدف
	فضاهای مسکونی	- کیفیت پایین ابنیه - نبود سیمای عمومی مطلوب به دلیل کیفیت پایین و نامناسب مصالح استفاده شده - وجود زمین‌های مخروبه و فرسوده - فضاهای نیازمند بهسازی و نوسازی - بازتفکیک قطعات و افزایش میزان ریزدانه‌گی قطعات	ساخت‌وساز توسط معماران سنتی بی‌توجهی به تمعیر و بازسازی بناها بی‌توجهی به اقلیم و بارش‌های زمستانی در استفاده از مصالح نما - ناتوانی اقتصادی مالکان در نوسازی مناسب یا مصالح مناسب برای کابینه - سرمایه‌گذاری نکردن و بی‌توجهی دولت و مسئولان - اعمال نکردن قوانین مشخص ساختمان‌سازی	- تمایل به بهبود کیفیت ابنیه - افزایش گرایش مردم به بازسازی و نوسازی ابنیه و چابک‌زینی ساختمان‌های فرسوده با ابنیه نوساز - استفاده از اراضی بایر در جهت کاربری مورد نیاز توسعه شهر	-	در نظر گرفتن برنامه‌های حمایتی برای بهسازی نماها تقویت سیستم مدیریت شهری فرهنگ‌سازی و اصلاح قوانین ساخت‌وساز تجمع زمین‌های ریزدانه
	زیرساخت‌ها	- پایین بودن سطح زیرساخت‌ها در مقایسه با شهر - ساختمان‌های بلون خدمات و تأسیسات زیربنایی - نبود سیستم مناسب جمع‌آوری و دفع زباله - نبود شبکه کارآمد و مناسب دفع آب‌های سطحی	در محله هدف تراکم طبقاتی بسیار پایین و اکثر خانه یک طبقه می‌باشند - نظارت نکردن شهرداری بر ساخت‌وسازهای درون محدوده - نبود اعتبارات لازم	- اراضی بایر - امکان ایجاد تعاونی‌های ساخت‌وساز در محدوده - وجود بسترهای مناسب مانند شیب مناسب و... برای کانال‌کشی و طراحی سیستم بهینه فاضلاب به منظور دفع آب‌های سطحی و فاضلاب	-	نوسازی بافت مسکونی اعمال ضوابط و مقررات قانونی برای کاهش تخلفات ساختمانی آموزش عمومی شهروندان در نظر گرفتن اعتبارات مناسب و تقویت برنامه‌ریزی هدفمند در این زمینه بهبود وضعیت زیست‌محیطی محله هدف
	خدمات عمومی	- کمبود فضاهای آموزشی و رفاه عمومی و کیفیت کم خدمات ارائه شده - کمبود سرانه در زمینه‌های ورزشی، تفریحی-فرهنگی، آموزشی، فرهنگی، مذهبی و...	پایین بودن اعتبارات آموزشی گسترش فضاهای آموزشی در خارج محله و بی‌توجهی مسئولان به درون محله - برنامه‌ریزی نامناسب در زمینه کاربری اراضی	- افزایش خدمات رفاهی و زیربنایی توزیع بهینه خدمات رفاهی و زیربنایی ساماندهی کاربری‌ها	-	افزایش اعتبارات عمرانی تعریف پروژه‌های توسعه‌ای در سطح محله هدف
	فضای اوقاف	- تفکیک نکردن معابر پیاده از سواره - سلسله‌مراتبی نبودن شبکه معابر - عرض کم معابر - کیفیت پایین معابر	- شکل‌گیری شبکه با شرایط و شیوه‌های سنتی گذشته - ضعف مدیریت شهری در اصلاح و بهبود شبکه‌ها - تحقق ناپذیری برنامه‌های مربوط به معابر در طرح‌های توسعه شهری	بهبود زیرساخت خیابان‌ها اصلاح شبکه معابر	-	تقویت مدیریت شهری

ادامه جدول ۳. تعیین راهبردها و عرصه‌های سیاست‌گذاری اهداف

زمینه کلی	موضوعات فرعی	مشکلات	ریشه‌یابی مشکلات	پتانسیل‌ها	اهداف برنامه‌ریزی	
					همراه با تجلی کالبدی	همراه با تجلی کالبدی
بخش اقتصادی	زمن شهرت	- قیمت ارزان زمین - نبود کارایی بهینه زمین	شرایط نامطلوب زیستی محله هدف و وجود ناهمنی که میل و رغبت مهاجران با درآمد بالا را به این محله کاهش می‌دهد	قابلیت افزایش قیمت زمین با ایجاد مجموعه‌های تجاری و فرهنگی	- جلوگیری از افزایش فضاهای فرسوده - افزایش سطح خدمات تجاری و رفاهی	ایجاد فضای اطمینان‌بخش برای جذب افراد پردرآمد
						تعریف نهاد سازمانی برای تعریف و ایجاد مشاغل متناسب زنان
						ایجاد کانون‌های اشتغال‌زایی متناسب نیاز زنان خانه‌دار در محله‌ها
بخش اقتصادی	اشتغال و بیکاری	- بهره‌مندی اندک زنان در زمینه‌های اشتغال - درصد بالای افراد بیکار - نبود اشتغال متناسب با تخصص افراد جوان - کمبود مراکز اشتغال‌زایی و کارآفرینی	- بسترهای ناکافی برای مشارکت زنان در محله‌های هدف به‌دلیل کم‌توجهی مدیران شهری به این مقوله - کم‌توجهی نهادهای مرتبط و حمایتی جوانان	- وجود نیروی کار جوان و متخصص	ایجاد کارگاه‌های صنایع‌دستی واگذاری زمین‌های بایر جهت ایجاد واحدهای صنعتی، تجاری و خدماتی	اعطای وام خوداشتغالی
						آموزش نیروی کار ماهر در صنعت
						ایجاد کارگاه‌های صنایع‌دستی
بخش اقتصادی	سرمایه‌گذاری و تجارت	- نبود سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی در محدوده - ضعف کارآفرینی و مشارکت بخش خصوصی - کم‌رنگ‌بودن نقش تجاری و خدماتی محله هدف در شهر	- بسترسازی نامناسب برای جذب سرمایه‌ها در محدوده - اختصاص نیافتن بودجه کافی در بخش سرمایه‌گذاری	بستر و فضای مناسب برای سرمایه‌گذاری در بخش تجارت و خدمات	جانمایی مناسب کاربری‌های تجاری و خدماتی	آموزش نیروی کار ماهر در صنعت
						ایجاد واحدهای صنعتی، تجاری و خدماتی
						بستر و فضای مناسب برای سرمایه‌گذاری در بخش تجارت و خدمات

منبع: نگارندگان

گام دوم: تولید سناریوهای ممکن

با توجه به مفاهیم موجود در هریک از اختیارهای دوگانه راهبردها، سازگاری دوبه‌دوی آن‌ها بررسی و ماتریس اختیار که شامل راهبردها، اختیارها و موانع اختیار است ترسیم شد.

گام سوم: ارزیابی و انتخاب سناریوی برتر

به‌منظور انتخاب سناریوی برتر ارزیابی سناریوهای تولیدشده صورت گرفت و همه سناریوهای ممکن براساس اختیارهای آن‌ها که به‌صورت علامت مثبت و منفی نشان داده شده‌اند، مقایسه شدند و سناریوی برتر انتخاب شد.

گام چهارم: تعیین عرصه‌های سیاست‌گذاری از اهداف و راهبردها

عرصه‌های سیاست‌گذاری عرصه‌های ملموس‌تر توسعه هستند که تصمیم‌گیری درباره آن‌ها ضرورت دارد. عرصه‌های سیاست‌گذاری و راهبردها در نتیجه دوره‌های متعدد تدوین از اهداف حاصل می‌شوند. این فرایند تدوین نیازمند درجه پذیرفته‌ای از توافق و حاصل ملاحظه تشخیصی میان راهبردها و اختیارهای آن از یک‌سو و عرصه‌های سیاست‌گذاری و اختیارهای آن از سوی دیگر است. عرصه‌های سیاست‌گذاری نقطه شروع دستیابی به پروژه‌های اجرایی است که بر رهیافت سه‌سطحی انتخاب راهبردی تأثیرگذار است.

جدول ۴. تعیین راهبردها و عرصه‌های سیاست‌گذاری

عرصه سیاست‌گذاری	راهبرد	اهداف برنامه‌ریزی	
		نمود تجلی کالبدی	همراه با تجلی کالبدی
مدیریت اجرایی و فنی مناسب	اصلاح ساختار مدیریتی و برنامه‌ریزی	تقویت سیستم انتخاب مدیریت شهری	
		هماهنگی میان دستگاه‌های مؤثر در امر برنامه‌ریزی محله‌های هدف	
		توجه به مدیریت محله‌ای	
طرح‌های توسعه شهری	تدوین طرح‌های راهبردی، موضعی و موضوعی	هماهنگی میان دستگاه‌های مؤثر در امر برنامه‌ریزی محله هدف	
		توجه به امر برنامه‌ریزی و داشتن برنامه مدون	

ادامه جدول ۴. تعیین راهبردها و عرصه‌های سیاست‌گذاری

عرصه سیاست‌گذاری	راهبرد	اهداف برنامه‌ریزی		
		همراه با تجلی کالبدی	همراه با تجلی کالبدی	
مرمت بناهای شاخص مصالح و تکنیک‌های ساخته‌ای	ارتقای کیفیت سطوح موجود		ساختوسازهای اصولی و مقاوم براساس شرایط محیطی	
			بهبود زیرساخت خیابان‌ها	
			نوسازی بافت مسکونی	
			تخریب فضاهای بی‌ارزش و مرمت فضاهای ارزشمند	
ساماندهی شبکه حمل‌ونقل			جلوگیری از افزایش فضاهای فرسوده و افزایش سطح خدمات تجاری و رفاهی	
افزایش روحیه مشارکت مردمی	حفاظت و نگهداری فضاهای باارزش		اعمال قوانین و نظارت بر ساختوساز در حریم‌ها	
			افزایش اعتبارات عمرانی	
			اعمال ضوابط طراحی معابر	
درآمد پایدار شهرداری	افزایش منابع درآمدی		تعریف پروژه‌های توسعه‌ای در سطح محله هدف	
			تعریف پروژه‌های سودآور در محله‌های هدف	
ضوابط و مقررات خاص	الزام مقررات آیین‌نامه ۲۸۰۰		فرهنگ‌سازی و اصلاح قوانین ساختوساز	
			اعمال ضوابط و مقررات قانونی به‌منظور کاهش تخلفات ساختمانی	
توجه به شرایط محیطی محله	افزایش سطح زیرساخت‌های درون محله		توجه به جهت شیب برای ساختوسازها و محل عبور لوله‌های فاضلاب	
			بهبود وضعیت زیست‌محیطی محله هدف	
ارتقای وضعیت میلان شهری	توزیع بهینه کاربری‌ها در سطح محله		توزیع بهینه خدمات رفاهی و زیربنایی	
			ساماندهی کاربری‌ها	
توزیع بهینه کاربری			تأسیس مکان‌های خاص برای سازمان‌های مردم‌نهاد	
انتخاب نیروی متخصص و باتجربه	فرهنگ‌سازی در زمینه ارتقای آموزش		توجه به نیروهای متخصص شهری و ایجاد برنامه مدون برای توسعه محله‌ها	
			ایجاد برنامه مدون برای توسعه محله‌های هدف	
			آموزش نیروی کار ماهر در صنعت	
			ایجاد فضای اطمینان‌بخش برای جذب افراد پردرآمد	
بهبود سیمای محله	بازسازی و مرمت فضاهای فرسوده		تجمع زمین‌های ریزدانه	
			به‌کارگیری شیوه‌های جدید در معماری	
کاربری منازل قدیمی			ارتقای تعداد طبقات ساختمانی	
مشارکت عمومی	ارتقای سطح فرهنگ شهروندی		فرهنگ‌سازی در زمینه نیاز به ارتقای فرهنگ شهروندی در محله هدف	
			آموزش عمومی شهروندان	
			آموزش همگانی و افزایش سطح فرهنگ خانوارها	
فرهنگ‌سازی			ایجاد تشکل‌های مردمی	
تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد	رفع کمبودهای خدماتی و تجاری		- واگذاری زمین‌های بایر به‌منظور ایجاد واحدهای صنعتی، تجاری و خدماتی	
			- چابک‌سازی مناسب کاربری‌های تجاری و خدماتی	
	توجه به سازگاری کاربری‌ها	پراکنش فضایی مناسب فعالیت‌ها در سطح محله		- ایجاد کانون‌های اشتغال‌زایی متناسب نیاز زنان خانه‌دار در محله‌ها
				توسعه خدمات رفاه عمومی محله هدف
ارتقای سطح اشتغال	بهبود وضعیت اشتغال		اعطای وام خوداشتغالی	
خودکفایی	ارتقای کیفیت زندگی		تعریف نهاد سازمانی برای تعریف و ایجاد مشاغل متناسب زنان	
			در نظر گرفتن برنامه‌های حمایتی به‌منظور بهسازی نماها	

منبع: نگارندگان

گام پنجم: تعیین اختیارهای سازگار

با توجه به مفاهیم موجود در هریک از اختیارهای مربوط به عرصه‌های سیاست‌گذاری تطابق‌نداشتن دوجه‌دوی آن‌ها بررسی شد و اختیار عرصه‌های سیاست‌گذاری و راهبردها در ماتریس اختیار که دربردارنده ارتباطات افقی مابین عرصه‌های سیاست‌گذاری است، درج شد. در اینجا نیز جامعیت، فراگیری و استقلال محتوایی عرصه‌های سیاست‌گذاری و تدوین همه آن‌ها در سطحی از تجرید برای بررسی ارتباطات افقی میان آن‌ها از یک سو و ارتباطات عمودی با سطوح بالاتر و پایین‌تر تجرید از سوی دیگر وجود دارد. با استفاده از ماتریس تدوین سیاست اختیارهایی از عرصه‌های

سیاست‌گذاری که با هریک از راهبردهای سناریوی برتر ناسازگارند، مشخص شد. همچنین استخراج نتایج بررسی سازگاری اختیارهای عرصه‌های سیاست‌گذاری با یکدیگر از ماتریس (موانع اختیار میان عرصه‌های سیاست‌گذاری) صورت گرفت و در ماتریس تدوین سیاست درج شد. در صورت ناسازگاری، اختیارها تا آنجا جابه‌جا شدند که ترکیب سازگار حاصل شود. نتیجه این فرایند تعیین عرصه‌های سیاست‌گذاری و اختیارهای آن در سناریوی برتر بود.

جدول ۵. ماتریس تدوین سیاست برنامه ارتقای محله کوره

بررسی اختیارها در سناریوی برتر	اختیارها		عرصه‌های سیاست‌گذاری نام عرصه سیاست
	شماره اختیار	نام اختیار	
۱-۱، ۲-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۱۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱	۱	بهبود	مدیریت اجرایی و فنی مناسب
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۶-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۱۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱	۱	بهبود	ارتقای مدیریت شهری
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۲-۱، ۴-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۹-۱، ۱۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱، ۱۸-۱	۱	بله	مرمت بناهای شاخص
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۹-۱، ۱۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱، ۱۸-۱	۱	بله	استفاده از مصالح و تکنیک‌های ساختمانی مناسب
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۴-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۹-۱، ۱۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱، ۱۸-۱	۱	بلی	ساماندهی شبکه حمل‌ونقل
	۲	خیر	
۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱	۱	بلی	افزایش روحیه مشارکت مردمی
	۲	خیر	
۲-۱، ۱۹-۱	۱	افزایش	درآمد پایدار شهرداری
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۲-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۱۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۶-۱، ۱۷-۱	۱	تقویت	ضوابط و مقررات خاص
	۲	حفظ وضع موجود	
	۱	بهبود	توجه به شرایط محیطی محله
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۲-۱، ۹-۱، ۱۱-۱، ۱۱-۱	۱	بله	ارتقای وضعیت مبلمان شهری
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۹-۱، ۱۱-۱، ۱۳-۱	۱	بهبود	توزیع کاربری‌ها
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۶-۱، ۱۵-۱، ۱۷-۱	۱	بلی	انتخاب نیروی متخصص و باتجربه
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۹-۱، ۱۰-۱، ۱۱-۱، ۱۳-۱	۱	بهبود	توجه به سیمای محله
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۲-۱، ۹-۱، ۱۰-۱، ۱۱-۱، ۱۳-۱	۱	بهبود	کاربری منازل قدیمی
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۱۲-۱، ۱۶-۱	۱	افزایش	مشارکت عمومی
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۱۲-۱، ۱۵-۱، ۱۷-۱	۱	بهبود	فرهنگ‌سازی
	۲	حفظ وضع موجود	
۱-۱، ۱۲-۱، ۱۶-۱، ۱۵-۱	۱	بلی	تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد
	۲	خیر	
	۱	بلی	توجه به سازگاری کاربری‌ها
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۶-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۱۲-۱، ۲۰-۱	۱	بلی	ارتقای سطح اشتغال
	۲	خیر	
۱-۱، ۲-۱، ۶-۱، ۷-۱، ۸-۱، ۱۲-۱، ۲۰-۱	۱	افزایش	خودکفایی
۱۱۷، ۱۱۶، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۲۱	۲	حفظ وضع موجود	

منبع: نگارندگان

گام ششم: تعیین پروژه‌های پیشنهادی

نتایج اجرایی عرصه‌های سیاست‌گذاری پروژه‌ها اجزای تشکیل‌دهنده برنامه توسعه هستند و در آخرین سطح از سطوح سه‌گانه تجرید واقع می‌شوند. در این تکنیک، جهت تعیین پروژه‌های پیشنهادی از کل (راهبردها) آغاز و به جزء (پروژه‌ها) ختم می‌شود. عناوین کلی پروژه‌ها به تفکیک عرصه‌های سیاست‌گذاری مشخص می‌شوند. سپس از درون این عناوین کلی، پروژه‌های اجرایی و تغییری مدنظر قرار می‌گیرند (کلانتری خلیل‌آباد، ۱۳۷۸: ۲۴۷-۲۴۸).

جدول ۶. تولید پروژه‌های راهبردی

راهبرد	تولید پروژه‌ها	عنوان پروژه کلی	سیاست‌گذاری	عرصه	تولید پروژه‌ها	تولید پروژه‌ها	
						تغییری	فعالیتی
اصلاح ساختار مدیریتی و برنامه‌ریزی	پذیرش نظارت محسوس و غیرمحسوس مردم بر عملکرد شهرداری	ایجاد نهاد مدیریت برنامه‌ریزی شهری	سازمان‌دهی و تقویت نهاد مدیریت برنامه‌ریزی شهری	مدیریت اجرایی و فنی مناسب	بهبود	بله	برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی
تدوین طرح‌های راهبردی، موضعی و موضوعی		تهیه و اجرای طرح‌های شهری	تعریف انواع پروژه‌های عمرانی مورد نیاز محله	طرح‌های توسعه شهری	بهبود	بله	تشکیل جلسات مختلف برای مطالعات طرح
ارتقای کیفیت سطوح موجود	نظارت دقیق برای حفظ و نگهداری آثار تاریخی		حفظ و تقویت نقش آثار تاریخی محله	مرمت بناهای شاخص	بله	بله	
		ایجاد فضاهای جدید با سبک و معماری خلاق	مقاوم‌سازی محدوده ساختمان با استفاده از مصالح امروزی	استفاده از مصالح و تکنیک‌های ساختمانی مناسب	بله	بله	
	آموزش قوانین راهنمایی و رانندگی	تغییر نقش معابر غیرضروری به پیاده‌راه و سنگفرش کردن آن‌ها	تجهیز و اصلاح معابر	ساماندهی شبکه حمل‌ونقل	بله	بله	برگزاری همایش با محوریت‌های مختلف
حفاظت و نگهداری فضاهای باارزش	آموزش نحوه بازسازی فضاها		مشارکت مالی در امور عمرانی شهرداری استفاده از دیدگاه‌ها، پیشنهادهای و انتقادات	افزایش روحیه مشارکت مردمی	بله	بله	
افزایش منابع درآمدی	اخذ عوارض از خودروهای عموری		سرمایه‌گذاری در پروژه و طرح‌های مختلف	درآمد پایدار شهرداری	افزایش	بله	
الزام مقررات آیین‌نامه ۲۸۰۰	توجه به قوانین و مقررات شهری		تقویت نیروی نظارتی شهرداری	ضوابط و مقررات خاص	تقویت	بله	
افزایش سطح زیرساخت‌های درون محله			مطالعات گسترده محیطی هنگام تهیه طرح‌های توسعه شهری	توجه به شرایط محیطی محله	بهبود	بله	
توزیع بهینه کاربری‌ها در سطح محله	آموزش صحیح به شهروندان در جهت تفکیک زباله از مبدأ		مکان‌یابی محل مناسب دفع زباله	ارتقای وضعیت مبلمان شهری	بله	بله	
	ارائه‌نندگان مجوز ساخت‌وساز برخی کاربری‌ها در محدوده محله‌ها	انتقال کارگاه‌های صنعتی به خارج از شهر	قراردادن کاربری‌های سازگار در کنار یکدیگر	توزیع کاربری‌ها	بهبود	بله	
فرهنگ‌سازی در زمینه ارتقای آموزش	آزمون‌های مختلف برای جذب نیروی انسانی			انتخاب نیروی متخصص و باتجربه	بلی	بله	
بازسازی و مرمت فضاهای فرسوده			جداری‌سازی پیاده‌راه‌ها	توجه به سیمای محله	بهبود	بله	
	شناسایی آثار تاریخی موجود در بافت فرسوده	ایجاد موزه برای منازل قدیمی جهت استفاده از درآمد	تغییر کاربری برای استفاده بهینه از فضا	کاربری منازل قدیمی	تقویت	بله	
ارتقای سطح فرهنگ شهروندی	استفاده از نظر مردم هنگام تهیه انواع طرح‌های شهری و حل مشکلات شهری			مشارکت عمومی	افزایش	بله	
	برگزاری رده‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی			فرهنگ‌سازی	بهبود	بله	
افزایش حس مشارکت در مردم	توجه ویژه به مراکز حمایتی			تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد	بله	بله	
پراکنش فضایی مناسب فعالیت‌ها در سطح محله		انتقال کارگاه‌های صنعتی به خارج از شهر		توجه به توزیع کاربری‌ها	بلی	بله	
بهبود وضعیت اشتغال	جذب افراد باتجربه در کارگاه‌های صنایع دستی			ارتقای سطح اشتغال	بلی	بله	
ارتقای کیفیت زندگی	تبلیغات برای جذب گردشگر	ایجاد زیرساخت‌های لازم برای جذب گردشگر	جذب سرمایه‌گذاری برای گردشگری پایدار	خودکفایی اقتصادی	افزایش	بله	

منبع: نگارندگان

نتیجه‌گیری

مدل راهبردی روشی مناسب برای ارائه برنامه‌های اجرایی در موضوعات مختلف است. ارائه برنامه‌های اجرایی برای از بین بردن فقر شهری از جمله این موضوعات است. شهرکرد نیز مانند دیگر شهرهای کشور با گستره‌های فضایی فقر مواجه است. شهرکرد طی چند دهه اخیر با سرعت زیادی گسترش یافته است. این گسترش بی‌رویه و بدون برنامه سبب ایجاد بافت‌های مهاجرپذیر خودرو در حاشیه شهر یا قرارگرفتن بافت‌های روستایی مجاور در داخل نواحی شهری شده است. تراکم بالای جمعیتی و ساختمانی، نقصان زیرساخت‌ها، ناتوانی اقتصادی ساکنان در محله‌ها و... سبب حادث شدن و گسترش چنین بافت‌هایی در سطح شهر شده است. گستره‌ها و محله‌های دارای فقر شهری بیشتر در حواشی شهر قرار دارند. محله کوره در حواشی غربی شهرکرد روستایی الحاقی به این شهر است که با مشکلات فراوانی روبه‌روست. مهم‌ترین دلیل فقر در محله کوره این است که این محله از نظر فرهنگی یکدست نیست و مدیریت شهری در این محله بسیار ناکارآمد عمل کرده است؛ به همین دلیل این محله جرم‌خیز است و طبقه مرفه و مسئولان کمتر در آن حضور دارند. در این پژوهش، با توجه به همه جوانب راهکارهایی در قالب پروژه‌های عملیاتی برای توانمندسازی این محله ارائه شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد برنامه‌های اجرایی در قالب پروژه‌های مکانی شامل ایجاد نهاد مدیریت برنامه‌ریزی شهری، تهیه و اجرای طرح‌های شهری، ایجاد فضاهای جدید با سبک و معماری خلاق، تغییر نقش معابر غیرضروری به پیاده‌راه و سنگفرش کردن آن‌ها، انتقال کارگاه‌های صنعتی به خارج شهر، ایجاد موزه برای منازل قدیمی به منظور استفاده از درآمد، انتقال کارگاه‌های صنعتی به خارج شهر و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای جذب گردشگر است. همچنین برنامه‌های اجرایی در قالب پروژه‌های رفتاری شامل پذیرش نظارت محسوس و غیرمحسوس مردم بر عملکرد شهرداری، نظارت دقیق برای حفظ و نگهداری آثار تاریخی، آموزش قوانین راهنمایی و رانندگی، آموزش نحوه بازسازی فضاها، گرفتن عوارض از خودروهای عبوری، توجه به قوانین و مقررات شهری، آموزش صحیح به شهروندان برای تفکیک زباله از مبدأ، ندادن مجوز ساخت‌وساز برخی کاربری‌ها در محدوده محله‌ها، آزمون‌های مختلف برای جذب نیروی انسانی، شناسایی آثار تاریخی موجود در بافت فرسوده، استفاده از نظر مردم هنگام تهیه انواع طرح شهری و حل مشکلات شهری، توجه ویژه به مراکز حمایتی، جذب افراد باتجربه در کارگاه‌های صنایع دستی و تبلیغات برای جذب گردشگر است. در نهایت برنامه‌های اجرایی در قالب پروژه‌های فعالیتی برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها کارگاه‌های آموزشی، تشکیل جلسات مختلف برای مطالعات طرح، برگزاری همایش با محوریت‌های مختلف و برگزاری کلاس‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی است.

منابع

۱. الوانی، مهدی، ۱۳۷۴، **مدیریت عمومی**، چاپ اول، انتشارات نشر نی، تهران.
۲. بانک جهانی، ۲۰۰۲، **گزارش توسعه جهانی ۲۰۰۱-۲۰۰۰ مبارزه با فقر**، مدیریت ترجمه و سازمان برنامه‌ریزی، انتشارات سازمان برنامه، تهران.
۳. برایسون، جان. ام، ۱۳۸۱، **برنامه‌ریزی استراتژیک برای سازمان‌های دولتی و غیرانتفاعی**، ترجمه عباس منوریان، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران.
۴. بهرامی، حسین، نادى خورشیدی، علیرضا و تقی کثیری‌نژاد، ۱۳۸۹، **چیستی و چرایی برنامه‌ریزی راهبردی و بررسی الگوهای رایج آن**، ماهنامه توسعه انسانی پلیس، سال هفتم، شماره ۳۳، صص ۱۱-۳۲.
۵. پریزادی، طاهر، زنگانه، احمد و مریم ابراهیم‌پور، ۱۳۹۰، **توسعه درون‌شهری، مطالعه موردی، شهر بروجرد**، نشریه مطالعات مدیریت شهری، دوره سوم، شماره ۶، صص ۴۷-۷۱.
۶. پیرایی، خسرو و محمدرضا شهسوار، ۱۳۸۸، **بررسی وضعیت فقر در مناطق شهری و روستایی استان فارس**، فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی، شماره ۳.
۷. تام ترنر، ۱۳۷۶، **شهر همچون چشم‌انداز**، ترجمه فرشاد نوریان، شهرداری تهران-شرکت پردازش برنامه‌ریزی شهری، تهران.
۸. حسن‌زاده، رمضان و محمدتقی مداح، ۱۳۸۸، **روش‌های آماری در علوم رفتاری**، چاپ ششم، انتشارات ویرایش، تهران.
۹. خاوریان، امیررضا، ژاکلین ام. استاوروس و مهدی علیان، ۱۳۹۲، **برنامه‌ریزی راهبردی توسعه گردشگری شهری با استفاده از مدل استراتژیک SOAR؛ نمونه موردی: شهر تفت**، فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا، شماره ۳، صص ۱۲۷-۱۴۳.
۱۰. خسرونژاد، علی‌اکبر، ۱۳۹۱، **برآورد فقر و شاخص‌های فقر در مناطق شهری و روستایی**، فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی، سال ششم، شماره ۲، صص ۳۹-۶۰.
۱۱. دانش‌پور، زهره، ۱۳۷۵، **تکنیک برنامه‌ریزی شهری**، جزوه درسی دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهیدبهشتی.
۱۲. رضایی، محمدرضا، علیان، مهدی و امیر خاوریان، ۱۳۹۳، **شناسایی و ارزیابی گستره‌های فضایی فقر شهری در شهر یزد**، پژوهش‌های جغرافیای انسانی، دوره چهل‌وششم، شماره ۳، صص ۶۷۷-۶۹۵.
۱۳. رضوانی، علی‌اصغر، سلطانی‌تبار، علی و کیانوش سلطانی‌منش، ۱۳۹۳، **راهکارهای حل مشکلات مناطق حاشیه‌نشین**، فصلنامه دانش انتظامی البرز، سال دوم، شماره ۴، صص ۱۱۷-۱۲۹.
۱۴. روستایی، شهرام و اصغری زمانی، اکبر و علیرضا زنگنه، ۱۳۹۰، **الگوی مقایسه‌ای گسترش فقر در شهر کرمانشاه در دوره ۷۵-۸۵ با استفاده از تکنیک تحلیل عاملی**، فصلنامه شهری - مطالعات منطقه‌ای و تحقیقات، دوره سوم، شماره ۱۲، صص ۱۷-۴۰.
۱۵. سایت سازمان هواشناسی کشور، **ارتفاع شهرهای ایران و ویژگی‌های ایستگاه‌های سینوپتیک و مختصات و ارتفاع** <http://weather.ir>
۱۶. سعیدنیا، احمد، ۱۳۸۲، **سرشت استراتژیک برنامه‌ریزی و مدیریت شهری بخش ویژه برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک شهری**، مجله مدیریت شهری، شماره ۱۴، صص ۶-۱۳.
۱۷. صرافی، مظفر و محمدی علیرضا، ۱۳۸۴، **شکل‌گیری و گسترش اسکان غیررسمی، علل چالش‌ها و راهبردها در شهر زنجان**، نشریه دانشکده علوم زمین، ویژه جغرافیا، شماره ۱، صص ۲-۲۵.

۱۸. کلانتری خلیل‌آبادی، حسین، پوراحمد، احمد و حسین حاتمی‌نژاد، ۱۳۸۷، کاربرد تکنیک AIDA در برنامه‌ریزی شهری، مطالعه موردی: مرمت بافت تاریخی شهر یزد، مجله جغرافیای سرزمین، شماره ۱۹، صص ۶۷-۹۲.
۱۹. مجیدی خامنه‌ای، بتول؛ محمدی، علی‌رضا، ۲۰۰۵، درآمدی بر شناخت و سنجش فقر شهری، فصلنامه انجمن جغرافیایی، سال سوم، شماره ۶ و ۷، صص ۱۳۵-۱۴۵.
۲۰. محمدی، علیرضا و مجید روستا، ۱۳۸۷، توسعه اجتماع- محور سازوکاری برای ساماندهی سکونت‌گاه‌های غیررسمی، مجله هفت‌شهر، شماره ۲۲، صص ۵۰-۶۴.
۲۱. مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰، بلوک آماری شهر شهرکرد.
۲۲. پورموسوی، موسی و سلمان معصومی، ۱۳۹۰، ساماندهی و توانمندسازی محله‌های آسیب‌پذیر با تأکید بر نقش مدیریت شهری، شهرداری‌ها، شماره ۹۹.
۲۳. مهدی‌زاده، جواد، ۱۳۸۹، برنامه‌ریزی سناریویی گامی نو در برنامه‌ریزی راهبردی، فصلنامه جستارهای شهرسازی، سال نهم، شماره ۱۲، صص ۲۱-۳۲.
۲۴. مهندسان مشاور برنامه‌ریز، شهرساز و معمار شهر و خانه، ۱۳۸۲، طرح تفصیلی شهر شهرکرد.
۲۵. نصیری، اسماعیل، ۱۳۹۳، راهبردهای کاهش فقر با تأکید بر اجتماعات محلی؛ مورد مطالعه: محله بی‌سیم شهر زنجان، فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی شهری، سال دوم، شماره ۷، صص ۱۰۷-۱۲۵.
26. Alvani, M., 1995, **General Management**, First Edition, Tehran: Ney Publishing. (*In Persian*)
27. World Bank, 2002, **World Development Report 2000–2001 Fighting Poverty**, Translated by: Management and Planning Organization, Tehran: Planning Organization Publications. (*In Persian*)
28. Bryson, J. M., 2002, **Strategic Planning for Government and Non-Profit Organizations**, Translated by Abbas Manourian, Tehran: Public Management Training Center. (*In Persian*)
29. Bahrami, H., Nadi Khorshidi, A. R., & Kathiri-Nejad, T., 2010, **What is and Why Strategic Planning and Its Common Patterns**, Journal of Police Human Development, Vol. 7, No. 33, PP. 11–32. (*In Persian*)
30. Parizadi, T., Zanganeh, A., & Ebrahimpour, M., 2011, **Intra-City Development, Case Study, Boroujerd City**, Journal of Urban Management Studies, Vol. 3, No. 6, PP. 47–71. (*In Persian*)
31. Piraei, Kh., & Shahsavari, M. R., 2009, A Study of Poverty in Urban and Rural Areas of Fars Province, Quarterly Journal of Economic Research, No. 3. (*In Persian*)
32. Turner, T., 1997, **City as Landscape**, Translated by: F. Nourian, Tehran Municipality, Tehran: Urban Planning Processing Company. (*In Persian*)
33. Hassanzadeh, R., & Madah, M. T., 2009, **Statistical Methods in Behavioral Sciences**, Sixth Edition, Tehran: Editing Publications. (*In Persian*)
34. Khavarian, A. R., Jacqueline M. S., & Alian, M., 2013, **Strategic Planning of Urban Tourism Development Using SOAR Strategic Model; Case Study: Taft City**, Quarterly Journal of Space Planning and Planning, No. 3, PP. 127–143. (*In Persian*)
35. Khosroonjad, A. A., 2012, **Poverty Estimation and Poverty Indicators in Urban and Rural Areas**, Quarterly Journal of Economic Modeling, Vol. 6, PP. 39–60. (*In Persian*)
36. Daneshpour, Z., 1996, **Urban Planning Technique**, Curriculum of the Faculty of Architecture and Urban Planning, Tehran: Shahid Beheshti University. (*In Persian*)
37. Rezaei, M. R., Alian, M., & Khavarian, A., 2014, Identification and Evaluation of Spatial Spaces of Urban Poverty in Yazd, Human Geographical Research, Vol. 46, No. 3, PP. 677–695. (*In Persian*)

38. Rezvani, A. A., Soltanieh Tabar, A., & Soltanieh Manesh, K., 2014, **Strategies for Solving Problems in Suburban Areas**, Alborz Disciplinary Knowledge Quarterly, Vol. 2, No. 4, PP. 117–129. (*In Persian*)
39. Roustaei, Sh., Asghari Zamani, A., & Zanganeh, A. 2011, **Model of Comparison of Poverty Development in Kermanshah in 75-85 using Factor Analysis Technique**, Urban Quarterly - Regional Studies and Research, Vol. 3, No. 12, PP. 17–40.
40. Statistical Journal of Chaharmahal and Bakhtiari Province, 2012, **Statistics and Information Office, published in 2013**, Tehran: Deputy of Planning and Budget of Chaharmahal and Bakhtiari Governorate.
41. The site of the Meteorological Organization of Iran, the height of Iranian cities and the characteristics of synoptic stations and coordinates and height of <http://weather.ir>. (*In Persian*)
42. Saeidnia, A., 2003, **The Strategic Nature of Urban Planning and Management, Special Section for Urban Planning and Strategic Management**, Journal of Urban Management, No. 14, PP. 6–13. (*In Persian*)
43. Sarrafi, M., & Mohammadi, A., 2005, **Formation and Development of Informal Settlement, Causes of Challenges and Strategies in Zanjan**, Journal of the Faculty of Earth Sciences, Special Geography, No. 1, PP. 2–25. (*In Persian*)
44. Kalantari Khalilabadi, H., Pourahmad, A., & Hataminejad, H., 2008, **Application of AIDA Technique in Urban Planning, Case study: Restoration of Historical Context of Yazd City**, Geography of the Land, No. 19, PP. 67–92. (*In Persian*)
45. Majidi Khamenei, A., & Mohammadi, A. R., 2005, **Introduction to Poverty**, Geographical Society Quarterly, Vol. 3, No. 6-7, PP. 135–145. (*In Persian*)
46. Mohammadi, A., & Rousta, M., 2008, **Community Development-Axis Mechanism for Organizing Informal Settlements**, Haftshahr Journal, No. 22, PP. 50–64. (*In Persian*)
47. Statistics Center of Iran, 2011, **Shahrekor City Statistical Unit**. (*In Persian*)
48. Pourmousavi, M., & Masoumi, S., 2011, **Organizing and Empowering Vulnerable Neighborhoods with Emphasis on the Role of Urban Management**, Municipalities, No. 99. (*In Persian*)
49. Mehdizadeh, J., 2010, **Scenario Planning New Step in Strategic Planning**, Quarterly Journal of Urban Research, Vol. 9, No. 12, PP. 21-32. (*In Persian*)
50. Consulting Engineers of Planning, Urban Planner and Architect of Shahr and Khaneh, 2003, **Detailed Plan of Shahrekord City**. (*In Persian*)
51. Nassiri, I., 2014, **Poverty Reduction Strategies with Emphasis on Local Communities: Case Study: Shahr-e-Zanjan Neighborhood**, Quarterly Journal of Urban Planning Studies, Vol. 2, No. 7, PP. 107–125. (*In Persian*)
52. Akayo, F., 2010, **Slums in Africa**, New Approach World Bank.
53. Savar, S., 2010, **City and Region**, Dehli, Graven.
54. United Nations Population Fund “UNFPA”, 2007, **State of World Population 2007 Unleashing the Potential of Urban Growth**, www.unfpa.org.2007/12/10.